

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Filios etiam inuitis parentibus, posse monastica[m] uitam aggredi: nec his
tali filiorum dissentie[n]tibus, obedire illos debere. XXI

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER TERTIVS.

potest, & quod concluditur: falsum. cum sint alij modi (quam qui in assumptis propositionibus exprimuntur) statui monastico cōuenientes: quibus & hic pauperi succurrat, & ille patri ægroto obediatur. Et hunc in modum, argutia præsens Lutherana, quam tanquàm suum Achillem, existimabat insuperabilem: omnino concidit in becillis, eneruis & mutila.

¶ Filios etiam inuitis parentibus posse monasticam uitam aggredi: nec his, tali filiorum uoto dissentientibus, obedire illos debere.

Cap. XXI.

- I. » Ndecima Lutheri obiectio. Sicut uxor potestatem habet extrahendi uirum suum è monasterio, citra cōsensum suum, cucullatū: ita habet pater & mater auctoritatē extrahēdi filium suum uel filiam è monasterio, quod subiit sine illorum consensu. Et fili⁹ aut filia sub necessitate salutis & indignatiōe dei: tenetur sequi tūc parentes, & ponere cucullū absq; scrupulo: etiam si sexcenta uota fecisset, quoniam ex diuino præcepto obligatur ad obediendum parentibus. Non igitur possunt absolute fieri uota monastica à filijs: quorum superstites sunt parentes, sed adiecta hac conditiōe: si id parentibus placuerit. At nunc filios à parentum obedientia omnino soluūt prædicatores uitæ monasticæ: dicentes in rebus spiritalibus quæq; liberum esse. Hæc Lutherus. ¶ Respōso. Non est inficiandum, illam esse uxori potestatem reposcendi uirum suum: ipsa inuita & reclamante, monasticā uitam professum. Quoniā alligatus uxori (cui fidem dederat conjugalem: de indiuidua uitæ societate, cū ea ppetuo traducēda) nō potuit uir abrūpere id uinculū quo deus illū cōstrinxerat: ut ipsa dissentiente & refragante, subiret aliud uitæ genus, ab ea separatus. At de filio aut filia: longe aliud ferendū est iudiciū. neq; putandū, ipsos pendere ex parentū consensu: ut profiteant regulārē monasterij disciplinā. sed patre & matre renitētibus atq; reluctātibus: liberos ipsos posse id cœnobiticū uitæ genus amplecti. Altoqui ubi diuino afflatu concitarent filij ad mūdi contēpticē, religionē monasticā subeundā, ut plærūq; usu uenit. ubi etiā perspecta suorū affectuū qualitate, procliuitateq; ad malum, & factio propriæ conditionis atq; inclinationis animi periculo: exploratum haberent, se uitam in seculo agere non posse, nisi
- II. »

nisi cum graui suæ salutis discrimine. ad quod fugiendū: aspirarēt ad monasticam solitudinem, non possent id sanctū piæ mentis institutum opere exequi, neq; mundū relinquere cum oblectatiōibus suis: si contradicerent illi religioso uoto parētes, amore fortasse carnali affectuq; nimium propenso in filios, ad impediendū ipōrū ardens desiderū inducti. Et ita potius hominibus q̄ deo foret obediendū: & animæ salus, parentum placitis esset posthabenda, q̄d nullus sanæ mētis dixerit unq̄. ¶ Sed id unū rogare uelim Lutherum. si beatum Ioannem Baptistam, clarissimū Christi præconē, sancti parentes eius Zacharias & Elisabeth domi uoluisent detinere, ne in puerili ætate & adhuc tenellus subisset desertum, & in solitudine uitam egisset austeram (quod tamē eos nunq̄ tentasse: minime dubito) quid censuisset beato Iohanni faciundum? an ne obtemperandū spiritui sancto: uocanti eum ab ipsis pene incunabulis ad illud arduum uitæ institutum? aut parentibus obsequendum: qui auocassent eum ab illo uiuendi genere insuetō? Respondebit (credo) Lutherus: sanctum Ioannem debuisset, tum obedire uocanti spiritui dei, quoniam magis deum q̄ homines audire oporteat. Cur igitur & nunc non fateat filios & filias posse uocanti deo in solitudinem monasticam, immo debere obedire: q̄ parentibus, diuinæ uocationi renitentibus? Cum etiam Christus uocauit ad suū discipulatum beatos Ioannem & Iacobum filios Zebedei: si illi uocationi reclamasset Zebedeus pater eorum, cum quo erant in nauī quando uocati sunt à domino, noluissetq; q̄ se relicto sequerentur uocantem. nūquid debuissent illi tunc obedire patri: & negligere dei uocationem? Nequaq̄: sed deo potius q̄ homini obtemperare: ¶ Sane leguntur complures uiri sancti in prima fere ætate subijisse inuitis parentibus iugum monasticum: & in eo ad magnū sanctitatis culmē fuisse peruectos. Inter quos: sufficit nobis in exemplū, sanctimonia uitæ & doctrinæ splendore præstantissimus Thomas Aquinas. cuius mater secundum carnem, nihil omnino intētatum reliquit, nullum non lapidem mouit: ut ipsum à sacri ordinis prædicatorij monasterio (quod ea inuita subierat) abduceret. Sed irriti fuerunt omnes eius conatus: quos per alios filios suos, fortissimi illius athletæ fratres, sed non secundum spiritum, nequicq̄ ipsa tenuit. Nam dei auxilio fretus sanctus Thomas, post graues insul-

III.

Lucæ. 1

Actū. 4

Matth. 4

III.

Thomas
Aquinas

LIBER TERTIVS.

- tus & impetus hostiles, post duos agones & biennale carcerē, matris & fratrum euasit uictor indytus: & in ipsa, quā amplexatus à puero fuerat religione, cū magno totius ecclesie fructu pmanfit. ¶ Id ipsum autē quod proponimus: sacrarū literarū solido testimonio, illustriumq; uirorū autoritate, haud difficile suffulciri potest. Et primū ipsius prophetæ, immo dei in propheta loquētis uerbo: qđ in psalmo dicitur. Audi filia & uide, & inclina aurē tuam: & obliuiscere populum tuū & domū patristui, & concupiscet rex decorē tuū. Ecce adhortat filiam spiritualē deus, animamq; suspirantē ad ipsum: ut paterna domo obliuioni tradita, inclinet aurē suam ad internā uocationē, qua secreto pulsat & cōpellat eam. ¶ Rursum, in euāgelio apud Matthæū legimus Christum dixisse. Qui amat patrem aut matrem plusquā me: non est me dignus. At qui potius audit parentes dehortantes à capessendo iugo dñi in monastica obseruatione, qđ dominū introrsum uocantem ad illud subeundum: amat patrem suum & matrem plusq; deū, & propriam salutē. Nō est igitur ille, secundum domini sententiā: Christo dignus. ¶ In super, apud Lucam dicit dominus. Si quis uenit ad me, & nō odit patrem suum & matrem, & uxorem & filios, & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam: non potest meus esse discipulus. Qui autem fiet, ut is parentes suos odio habeat, minusq; quam deum diligit: qui ipsis dissuadentibus professionem monasticam, potius qđ deo ad eam uocanti tacito impulsu obsequitur? ¶ Præterea, apud Matthæum Christus ait. Omnis qui reliquerit domū, uel fratres, aut sorores, aut patrē aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum: centuplum accipiet, et uitam æternam possidebit. Quomodo autem tam amplum et copiosum præmium promitteret dominus ijs, qui dimiserint parentes propter nomen eius: si id diuinæ legi contrarium esset et repugnans? ¶ Adhiciatur itidē et supra dictis una beati Hieronymi inia: de p̄p̄ta ex eiusdē epistola de contēptu mūdi et laude eremi ad Heliodorū. quæ sola sufficit ad cōtundendā Lutheri frontē: et hāc eius cauillationē eneruandā. Licet paruulus (inquit) ex collo pendeat nepos, licet sparso crine et scissis uestibus ubera (quibus te nutrierat) mater ostendat, licet in limine pater iaceat: percalcat patre perge, siccis oculis ad uexillum crucis Christi euola. Solum pietatis

ris genus est: in hac re esse crudelem. Hæc Hieronymus. ¶ Sed
 & Chrysoſtomus in duobus poſtremis aduerſus uituperatores
 uitæ monaſticæ libris potiffimum agit in parentes: qui indolent fi-
 lios ſuos, iſtis inuitis, aggreſſos eſſe philoſophiam illam (ut ipſius
 utar uerbo) monaſticæ que uitæ arctam diſciplinam. In ſecundo
 nanque libro, aduerſus patrem infidelem, ſtilum conuertens; mi-
 ra eloquentia arteq; dicendi necnon acerrimis rationibus demon-
 ſtrat, non eſſe illi iuſtam querimoniam cauſam: q; ipſo reclamante
 filius ad montis incolatum, ad ſolitudinem, aut ad monaſterij arcti-
 tudinem conuolat. In tertio uero eiufdem operis libro, patrem
 fidelem & credentem in Chriſtum, iſdem aggreſſitur telis, oſten-
 ditq; luculenter & argute, nec ipſi eſſe iuſtum querelæ locum: q;
 ipſo renitente filius mundum contempſerit, & ad ſecreta monaſte-
 rij ſilentia confugerit, calcato cum ſuis deſiderijs ſeculo. Neq; cui
 quã dubium eſſe debet: quin illud liceat. ¶ Idem quoq; in home-
 lia octogefima quarta ſuper Ioannem: exponens locum illum euã-
 gelij, decimo capite conſcriptum, quo Chriſtus matrem ſuam
 beato Ioanni commendaffe de cruce narratur: ait. Sed cur domi-
 nus: non alius cuiuſpiam mulieris meminit: cum aſſent. Admo-
 nens, quiddam amplius: patribus tribuendum, Vt enim cum ſpiri-
 tualia impediunt parentes: ne cognoscendi quidem ſunt. ita cū ni-
 hil impediunt: merito omnia ijs ſunt tribuenda, & omnibus præfe-
 rendi: quia genuerunt, q; educarunt, q; innumeras pro ipſis mole-
 ſtias ſubierunt. Hæc ibi. At ubi parentes pro uiribus obſtant, ne fi-
 lij eorum ſubeant monaſticam arctitudinem, ad quam uocantur
 inroſum à deo: nonne ſpiritualia ipſorum impediunt opera, pati-
 ter & ſalutaria? Non ſunt igitur, ſecundum Chryſoſtomi ſenten-
 tiam, eo in negotio cognoscendi parentes: nec audiendi. ¶ In ſuper
 beatus pater Bernardus in epiſtola ſua centeſima decima, cõſolato-
 riã ſcribit admonitionẽ ad parentes illuſtris cuiuſdam adoleſcentis;
 Gaufridi de Perona: q; in Claraualle monaſterialẽ ſuſceperat pro-
 feſſionẽ, oſtendens ibidem præclare, eos non eam ob rem dolore af-
 fici debere: q; ablatus ſit eis filius ut deo melius ſeruiat, ſed gaudere
 potius & lætari in domino, Cuius quidẽ epiſtolæ hoc eſt exordiũ.
 Si filiũ ueſtrũ, deus facit & ſuũ: quid uos perditis, aut ipſe quid per-
 dit? Fit de diuite ditior, de nobili generoſior: clarior de illuſtri,
 & quod

X.
Chryſoſtom⁹XI.
Ioann. 19
Chryſoſtom⁹

XII.

Bernardus

LIBER TERTIVS

- & quod omnibus maius est, sanctus de peccatore. Et paulo post.
- Ioan. 14. Si diligitis eum, gauderetis utique: quia uadit ad patrem, & talem patrem. Ipse quidem uadit ad deum, sed uos non perditis eum: quin potius multos per eum acquiritis uobis filios. Quotquot sumus in Claraualle, de Claraualle: ipsum in fratrem, uos in parentes suscipimus. Hec ibi. Quae nequaquam scripsisset Bernardus ad parentes contristatos de conuersione filij sui, ipsis inuitis facta: nisi exploratum habuisset, si filios inuitis etiam parentibus posse uitae coenobiticae iugum suscipere.
- XIII. ¶ Ad haec, in epistola proxima sequente, scilicet centesima undecima: scribit idem sanctus pater modestam quandam increpationem ex persona cuiusdam suorum religiosorum (cui, Heliae nomen erat) ad parentes illius: qui missis frequenter ad eum nuncijs, sollicitatum eundem, ut derelicto monasterio (quod ipsis inuitis subierat) rediret ad seculum. In qua tota epistola idem religiosus inducitur: uerba admonitoria dirigens ad suos parentes, hoc modo. Sola causa, qua non liceat obedire parentibus: deus est. Ipse enim dicit. Qui amat patrem & matrem plusquam me: non est me dignus. Si me uere ut boni, ut pie parentes diligitis: si ueram, si fidelem erga filium pietatem habetis: quid me patri omnium deo placere satagente inquietatis. & ab eius seruitio, cui seruire regnare est retrahere attentatis? Vere nunc cognosco: quia inimici hominis, domestici eius. In hoc: uobis obedire non debeo. in hoc non agnosco uos parentes: sed hostes. Si diligeretis me: gauderetsi utique: quia uado ad meum atque uestrum, immo uniuersorum patrem. Alioquin: quid mihi & uobis? Quid a uobis habeo: nisi peccatum & miseriam? Hoc solum quod gesto corruptibile corpus: de uestro me habere, & fateor & agnosco. Et reliqua: in eadem sententiam per totum epistolae contextum consequentia. quae nequaquam sanctus Bernardus, praedicti religiosi nomine scripsisset: si patrem suum habuisset, non posse filium renitentibus & inuitis parentibus, monasticum amplecti. ¶ Caeterum obiecit hic Lutherus: filium debere obedientiam parentibus. quam si denegauerit: diuini precepti eam iubentis exhiberi, reus sit & prauaricator. At si parentes uolunt suum filium opulentiae domus futurum heredem, agere uitam in seculo: contra uero filius, inuitis parentibus monasticum aggreditur institutum: ipse parentibus suis est inobediens. Est igitur diuini transgressor mandati: & magni criminis reus. ¶ Huic respondetes cauillo

Mat. 10

Ibidem
Ioan. 14

XIII.

cauillo, fatemur quidem filium parentibus debere obedire, nō tamē omnibus in reb⁹ sine discrimine, sed tātū licitis & honestis, q̄q̄ deo non aduersantur, aut propriæ salutis nō incommodāt. Non est autem æquum & iustum, quēpiam interius à deo uocatum ad cœ nobis austeritatem & fugam seculi, aut suæ timētem salutis si illam nō amplectatur: deserere uocantē deum, suæq; salutis rationē nō habere, & parentibus uiam seculi ad eundā suadentibus, morē gerere. Et qui in eo negotio posthabitis parentibus inuitantē sequitur dei spiritum atq; trahentem: minime censerī debet in honorare, aut debitam eis obedientiā subtrahere. Siquidē inobediens parentibus (ut ea de nominatio: malæ rei est nota, & uitū sonat) is tātū dicitur: qui quādo, ubi, & quomodo, ac quibus in reb⁹ debet eis obedire, non obedit. Sic & parēs in honorat: qui debitū eis honorē, siue in reuerētiæ exhibitione, siue obsequio, siue bonorū subministratiōe: nō impendit: quādo, ubi, & quomodo debet impedere. Manifestū est autē, filiū non astringi ad obedientiā patri præstandam: in ijs quæ contra dei sunt uocationē, propriæq; salutis incolumitatē. Neq; eundē obligari ad id honorationis genus: quo relicto monasterio, iniussu patris mōastici accedat domū paternā, ut ægroto patri, p̄prijs manibus exhibeat obsequiū. Est enim id officij genus suo itatui quē spōte aggressus est, incongruū & minime cōdecens. Debemus autē in omni opere nostro seruare decorū: & id tantūmodo agere, quod nostræ uitæ cōgruat instituto. ¶ Porro ex his xv. aperte cōstat, q̄ prodigus sit uerborū Lutherus: cū hoc in loco libri sui subnectit sequentiā uerba. Certus itaq; esto quilibet Christianus, q̄ sicut non potes uouere ut neges deū & mandata eius: ita uouere non potes ne obedias parentibus & seruias proximis, cū deus mandarit obedire parentibus & seruire proximis. Ideoq; uotū tuum cum fiducia sic interpreteris, ut ubi parēs uel proximus tuus te opus habuerit: uotum iam prorsus non tenere, autoritate ipsa dei certissimus sis. Si enim unū mandatū propter uotum potes dirumpere: potes omnia dirumpere, & totum deū negare. Si autem non potes deum nec uniuersa mandata negare: nullū ne minimū quidem potes negare aut dirumpere mādaturū. Monasticū enim uotū: pro mandatis, non aduersus mandata dei ualere debet, & semper eisdem cedere, etiam si eis perpetuo cedendum: & uotum prorsus
aa abolendū

LIBER TERTIVS

abolendū sit. **Hæc Lutherus.** Sed quo tanta uerborū tendit fatra-
gorinaniter iactata? cum nullus unq̄ dixerit posse quē piā uouere,
ne obediatur parētibus aut succurrat proximis, aliud ue dei mādātū
transgrediat. quē admodū uidef his uerbis subindicare **Lutherus:**
monasticæ uitæ prædicatores id docere. **Quid itē opus est illa uoti**
interpretatione: quam nequicq̄ subtexit? cum nunq̄ id contingere
possit: ut propter uoti obseruationē, obediētia parētibus debitā q̄
deneget, aut proximis non succurrat, eo quidē modo: quo pro sui
status ratione id officiū præstare debet. **Quid præerea necesse fue-**
rat admonere: uotū ipsum debere ipsi mādato dei cedere, & abole-
dū potius esse uotū q̄ uiolandū dei præceptū: cū nunq̄ illud eueni-
re queat: q̄ uotū monasticū alicui dei præcepto repugnet, aut ulla
inter uotū & dei præceptum sit controuersia uel dissonantia.

¶ Institutionē monasticā, nequaq̄ impedire officia cha-
ritatis: nec ociosos aut desidēs enutrire. Cap. XXII.

I. **D**odecima Lutheri obiectio. **Charitas**, libera est
nullis personis proprie addicta. **At** monastici, sibi &
suis tantum charitatem alligāt: aliorū negligētes. **Im-**
mouidentur monasteria contra monasteria, & ordi-
nes aduersus ordines, odia gerere mutua & discor-
dias. **V**era autem illa charitas quæ omnibus exposita est, ad seruiē-
dum amicis & inimicis: est illis prohibita & illicita. **Quia** (ut ante di-
ctum est) religioso non licet exire monasteriū, uisitare infirmos, &
alia **Christiana** obsequia impendere: etiam si opus sit, & possit. **Im-**
mo contra peruertentes omnia, positis manuū operibus ipsi ociosi,
sinunt solis sibi bene fieri à toto mundo: omnium substantiam de-
uorantes, bene sani & robusti, magno etiam incommodo uere pau-
perum. **R**ependunt uero suis benefactoribus opera misericordiæ
spiritualia: orationes & missas infructuosas. **Certe** damnabile est in
eo uitæ genere inueniri, quod non nisi ociosos homines gignit: qui
uelut locustæ, erucæ & bruchi, aliorum omnium substantiam de-
uorant. ipsi uero nullis seruiunt, nullis exhibent charitatē: nullis be-
nefaciūt. **Hæc Lutherus.** ¶ **R**esponso. **Hæc** cauillatio nō tam cō-
torquet in religionem monasticam tela impugnatōria: q̄ conuitia
in eandem probra q̄ certatim exaggerat & expuit, quibus tamen,
sine conuitijs respondere annitemur. **In primis**, liberam esse chari-
tatem.